

Відповіді на завдання – 9 клас.

Завдання 1.

1. б. 2. а, г. 3. в. 4. б. 5. г. 6. в. 7. в. 8. в. 9. б, г. 10. г.

Завдання 2.

1..... відповідно .....відповідати...2.....суверенітету ..... єдиним. 3.....вільними ..... рівними....4. ....невідчужуваними..... непорушними. 5. ....змісту ..... обсягу.

Завдання 3.

1. Відмінні ознаки приватної власності (далі – ПВ) і державної власності (далі – ДВ)

1. Суб'єктами права ПВ є два: юридичні особи та фізичні особи, а суб'єктом ДВ є тільки один – держава Україна.
2. Не повністю співпадають підстави для набуття і припинення права ПВ та ДВ.
3. Об'єктом права ДВ може бути будь-яке майно, а об'єктом права ПВ не може бути майно, перелік якого визначено законодавством.
4. Управління майном, що є об'єктом права ПВ, здійснюється самим власником або уповноваженою ним особою, а управління майном, що є об'єктом права ДВ не державою безпосередньо, а її органами.
5. Майно, яке перебуває у ДВ, на відміну майна, що перебуває у ПВ, може безоплатно передаватися у комунальну власність.
6. Майно, яке перебуває у ДВ, може бути передано у ПВ через приватизацію, а майно, яке перебуває у ПВ може бути націоналізовано, конфісковано чи реквізовано, і, таким чином, перейти у ДВ.
7. Можливе примусове відчуження майна, яке перебуває у ПВ на користь держави, а зворотнє виключається.
8. Суб'єкти права ДВ можуть бути спадкоємцями тільки за заповітом, а суб'єкт права ПВ також за законом (крім юридичних осіб).

2. Відмінність між місцевими виборами (далі - МВ) і загальнодержавними виборами (далі - ЗДВ)

1. На МВ обираються депутати місцевих рад, сільські, селищні, міські голови та сільські старости, а на ЗДВ обирають президента і парламент.
- 2.Різними є строки для призначення МВ і ЗДВ.
- 3.ЗДВ можуть бути черговими, позачерговими, а МВ також повторними і проміжними.
4. У МВ мають право брати участь лише ті громадяни, які постійно проживають на території відповідної адміністративно - територіальної одиниці, а при ЗДВ участь беруть всі громадяни держави, навіть ті, які постійно проживають за кордоном або перебувають на території України в місцях позбавлення волі чи проходять строкову військову службу.
- 5.Різними є підстави для позачергових МВ і ЗДВ.
- 6.Різними є строки виборчого процесу на МВ і ЗДВ.
8. При обранні народних депутатів України, на відміну від обрання депутатів міських, районних та обласних рад, не діє правило, відповідно до якого до списків кандидатів у депутати від політичної партії має бути включено не менше 30 % відсотків осіб однієї статі.
9. МВ проходять як за мажоритарною системою (сільські ради) так і за пропорційною системою при відкритих списках. Вибори до Верховної Ради України проходять за пропорційною системою при закритих списках.

3. Відмінні ознаки внесення змін до Конституції України та внесення змін до законів України.

1. Законопроект про внесення змін до Конституції України (за винятком внесення змін до 1, 3 та 13 розділів Основного Закону) може бути поданий до Верховної Ради України Президентом України або не менш як третиною народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України, а законопроект про внесення змін до розділу I "Загальні засади", розділу III "Вибори. Референдум" і розділу XIII "Внесення змін до Конституції України" подається до Верховної Ради України Президентом України або не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України. У той же час законопроект про внесення змін до закону може бути внесений будь – ким із суб'єктів права законодавчої ініціативи, тобто Президентом України, Кабінетом Міністрів України та народними депутатами України.
2. Законопроект про внесення змін до Конституції України, на відміну від законопроекту про внесення змін до закону, розглядається Верховною Радою України тільки за наявності висновку Конституційного Суду України щодо відповідності законопроекту вимогам статей 157 і 158 Конституції.
- 3.Конституція України, на відміну від законів України, не може бути змінена в умовах воєнного або надзвичайного стану.
4. Зміни до Конституції України вносяться кваліфікованою більшістю голосів народних депутатів України, а зміни до законів вносяться простою більшістю народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України.
5. Для затвердження змін до розділів I, III та XIII Конституції України необхідним є проведення всеукраїнського референдуму, який призначається Президентом України, а внесення змін до закону не потребує затвердження всеукраїнським референдумом.
6. Повторний розгляд Верховною Радою України неприйнятого законопроекту про внесення змін до Конституції України, на відміну від повторного розгляду парламентом неприйнятого законопроекту про внесення змін до закону, можливий не раніше ніж через рік після відхилення законопроекту.
7. Верховна Рада України протягом строку своїх повноважень не може двічі змінювати одні й ті самі положення Конституції України, а щодо внесення змін до закону такі обмеження відсутні.

Завдання 4.

1. Зайве право на свободу світогляду та віросповідання, оскільки це право є особистим, а решта прав є культурними правами. 2. Прикладами таких прав можуть бути право на страйк та право на участь у мітингах і демонстраціях. 3. Прикладами таких договорів можуть бути договір купівлі – продажу та договір дарування. 4. Зайвою є уявна оборона, оскільки у цьому випадку, на відміну від двох інших, має місце реальне посягання. 5. Кабінет Міністрів України, оскільки цей державний орган наділений виключним правом подання до парламенту Проекту Закону України «Про державний бюджет України на ... рік».

Завдання 5.

Задача № 1

Ситуація, що аналізується, врегульована нормами адміністративного права. Нормативно-правовими актами, які стосуються даної ситуації є Закон України “Про освіту” та Закон України “Про загальну середню освіту”. Мало місце наступне порушення прав учнів.

По-перше, учням не було забезпечено безпечних і нешкідливих умов для навчання і праці. По-друге, було порушено право учнів на участь в об'єднаннях громадян, яке гарантоване Законом України “Про освіту”. У навчальних закладах допускається створення і діяльність організаційних структур громадських організацій, а відповідно до ст. 37 Конституції України не допускається створення і діяльність організаційних структур політичних партій. По-третє, порушувалось право на трудову діяльність в позаурочний час. По-четверте, до учнів застосовувалися заходи фізичного насильства, заборонені законодавством. По-п'яте, було порушено право учнів на вибір закладу освіти. По-шосте, участь в олімпіадах є правом учнів, а не їх обов'язком і тому адміністрація не могла зобов'язувати учнів до участі в олімпіадах. По – сьоме, було порушено право учнів на захист від будь – яких форм експлуатації. По – восьме, було порушено право учнів на участь у громадському самоврядуванні.

Задача № 2

У даному випадку мають місце цивільні правовідносини, які врегульовані Цивільним кодексом України, зокрема, відносини щодо укладення договору купівлі-продажу між малолітнім Новіковим та неповнолітнім Сидоренком. Крім того, відносини між Новіковим та його батьком врегульовані Сімейним кодексом України, як відносини щодо управління майном дитини. Суб'єктами цивільних правовідносин щодо укладення договору продажу велосипеда є малолітній Новіков та неповнолітній Сидоренко, об'єктом цих правовідносин є велосипед, юридичний зміст правовідносин складають суб'єктивні права та обов'язки учасників, які у даному випадку залежать від обсягу цивільної дієздатності цих підлітків.

Відповідно до ЦК України фізична особа, яка не досягла чотирнадцяти років (малолітня особа - 12-річний Дмитро Новіков), має часткову цивільну дієздатність, і вона має право самостійно вчиняти лише дрібні побутові правочини (Правочин вважається дрібним побутовим, якщо він задовольняє побутові потреби особи, відповідає її фізичному, духовному чи соціальному розвитку та стосується предмета, який має невисоку вартість) та самостійно здійснювати особисті немайнові права на результати інтелектуальної, творчої діяльності, що охороняються законом.

Всі інші правочини від імені малолітньої особи вчиняють її батьки (усиновлювачі) або опікун.

Дмитро Новіков продав велосипед самостійно, отже, він уклав правочин купівлі-продажу велосипеда за межами своєї дієздатності, оскільки продаж велосипеда, хоча він і є власністю Дмитра, не є дрібним побутовим правочином. Сидоренко Костянтин, 16 років, як неповнолітня особа (особа у віці від 14 до 18 років) має неповну цивільну дієздатність, обсяг якої визначений також ЦК України. Щодо можливості самостійно без згоди батьків Сидоренком купити велосипед, то це залежить від того, на чий кошти він купував велосипед, наприклад, можливо, що ці гроші були його стипендією (він міг самостійно розпорядитися нею) тощо.

Відповідно до ЦК України правочин, який вчинено малолітньою особою за межами її цивільної дієздатності, може бути згодом схвалений її батьками (усиновлювачами) або одним з них, з ким вона проживає, або опікуном. Правочин вважається схваленим, якщо ці особи, дізнавшись про його вчинення, протягом одного місяця не заявили претензії другій стороні. У разі відсутності схвалення правочину він є нікчемним.

Отже, договір купівлі-продажу велосипеда вчинений Новіковим за межами його цивільної дієздатності, він не був схвалений батьком Дмитра, і, відповідно, є нікчемним, тобто не має юридичної сили.

У разі вчинення неповнолітньою особою (Сидоренком) правочину з малолітньою особою (Новіковим) настають наступні правові наслідки: кожна зі сторін зобов'язана повернути другій стороні усе одержане нею за цим правочином у натурі, тобто настає двостороння реституція. У разі неможливості повернення одержаного в натурі відшкодовується його вартість за цінами, які існують на момент відшкодування. Якщо у неповнолітньої особи відсутні кошти, достатні для відшкодування, батьки (усиновлювачі) або піклувальник зобов'язані відшкодувати завдані збитки, якщо вони своєю винною поведінкою сприяли вчиненню правочину або втраті майна, яке було предметом правочину.

Батько Дмитра, не схваливши цього правочину, оскільки Сидоренко відмовився добровільно повернути велосипед, має право звернутися до суду з позовом про застосування наслідків нікчемного правочину. Таким чином, договір купівлі-продажу велосипеда, укладений між Новіковим Дмитром та Сидоренком Костянтином, є нікчемним (недійсним), а батькові Дмитра слід звернутися до суду з позовом про застосування наслідків нікчемного правочину.

Завдання 6. Правовідносини – це та частина суспільних відносин, яка врегульована нормами права.

Ознаками правовідносин є наступні:

- вони є різновидом суспільних відносин;
- вони є результатом свідомої та цілеспрямованої поведінки людей;
- вони є вольовими відносинами, оскільки у них виявляється як воля держави, яка їх врегульовує, так і воля їхніх учасників, які реалізують у них свої інтереси;
- підставами їх виникнення, зміни і припинення є правові норми та юридичні факти;
- здебільшого мають двосторонній характер і є виявом взаємозв'язку між їхніми учасниками, який проявляється через взаємні права та обов'язки;
- охороняються державою та забезпечуються заходами державного впливу;
- є основною формою реалізації права.

Склад правовідносин становлять суб'єкти, об'єкти та зміст. Суб'єкти правовідносин – це учасники правовідносин. Ними можуть бути: фізичні особи, юридичні особи, держава Україна, територіальна громада, Автономна республіка Крим та іноземні держави. Для участі у правовідносинах фізичні особи повинні бути правоздатними і дієздатними. Правоздатність – це здатність мати права та обов'язки. Дієздатність – це здатність самостійно своїми діями набувати для себе прав, створювати для себе обов'язки та здатність нести відповідальність за скоєні правопорушення.

Об'єкти правовідносин – це ті соціальні цінності, матеріальні і нематеріальні блага з приводу яких учасники правовідносин вступають у правовідносини, здійснюють свої суб'єктивні юридичні права і суб'єктивні юридичні обов'язки. Розрізняють наступні види об'єктів правовідносин:

- предмети матеріального світу, зокрема речі;
- послуги виробничого і невиробничого характеру;
- продукти духовної та інтелектуальної творчості;
- особисті немайнові блага.

Зміст правовідносин (юридичний зміст) становлять взаємні права і обов'язки учасників правовідносин, тобто право однієї сторони правовідносин є обов'язком другої сторони і навпаки.

Існують наступні види правовідносин:

- залежно від виду суспільних відносин, у сфері яких вони здійснюються розрізняють конституційні, адміністративні, цивільні тощо;
- залежно від характеру об'єктів, з приводу яких вони відбуваються, вони можуть бути майновими і немайновими;
- залежно від ступеня визначеності кола суб'єктів, які виступають сторонами у правовідносинах вони можуть бути абсолютними і відносними;
- залежно від підстав їх виникнення вони можуть бути договірними і позадоговірними;
- за тривалістю часу, протягом якого вони відбуваються вони можуть бути одноактними, короткочасними та триваючими;
- залежно від функціонального призначення вони можуть бути регулятивними та охоронними;
- залежно від характеру обов'язків вони можуть бути правовідносинами активного і пасивного типу;
- залежно від особливостей розподілу прав та обов'язків вони можуть бути односторонніми, двосторонніми та багатосторонніми.

Підставами для виникнення, зміни і припинення правовідносин є юридичні факти, тобто конкретні життєві обставини, внаслідок яких правові відносини виникають, змінюються і припиняються. Схема юридичних фактів:

